

Uddannelsesaftale

En sund investering i fremtiden

Indhold

Vækst med afsæt i traditionerne	3
Uddannelsesaftaler på virksomhedens betingelser	4
Den almindelige aftale	5
Ny mesterlæreaftale	6
Kombinationsaftale	7
Kort uddannelsesaftale	9
Trainee-forløb/forpraktik	10
Links	12

Uddannelsesaftale
En sund investering i fremtiden
5. udgave, 1. oplag, december 2008

Udgivet af
Undervisningsministeriet,
Afdelingen for erhvervsfaglige
uddannelser

ISBN 978-87-603-2728-5
ISBN (WWW)
978-87-603-2729-2

Internetadresse: [pub.uvm.dk/
2008/uddannelsesaftale2](http://pub.uvm.dk/2008/uddannelsesaftale2)

Tryk: Schultz Grafisk

Layout og design:

REKLAMEBUREAUET
KAPEREN

Udarbejdet i samarbejde med
Ministeriet for Flytninge,
Indvandrere og Integration &
Kommunernes Landsforening

Vækst med afsæt i traditionerne

I Danmark har vi lang tradition for erhvervsuddannelser bestående af en kombination af skoleuddannelse og oplæring i en virksomhed. Langt de fleste offentlige og private virksomheder oplever, at det er en god investering at indgå uddannelsesaftaler. Aftalerne giver nemlig virksomhederne en ekstra ressource, som dag for dag bliver dygtigere og dygtigere. Faktisk bliver mange så glade for samarbejdet, at eleven ofte fortsætter i virksomheden efter uddannelsens afslutning.

Når man taler om aftaler, svendebrev og praktik, tænker mange måske, at det kun er uddannelser for håndværkere. Men faktisk kan man i dag få en erhvervsuddannelse inden for de fleste brancheområder.

Længden af uddannelserne er branchebestemt, men er typisk på 3–4 år, hvor eleven tilbringer cirka 1/3 af tiden på skole og cirka 2/3 i virksomheden. Der er dog mulighed for at tage dele af uddannelsen (trin) i de fleste uddannelser, og der er en række kortere uddannelser med en uddannelsestid på 1½–2 år. Der er altså mange muligheder.

Godkendelse af praktikvirksomheden

Har du ikke tidligere haft en elev i din virksomhed, så kontakt den lokale erhvervsskole. Sammen kan I finde ud af, hvilke af virksomhedens faglige kompetencer, der kan danne grundlag for en godkendelse som praktiksted. For at få en elev er det ikke en betingelse, at virksomheden er godkendt som praktiksted til en hel uddannelse. Man kan blive godkendt via www.praktikpladsen.dk.

Ny mesterlære og trainee-forløb

Siden august 2006 har det været muligt at indgå en ny type uddannelsesaftale med hovedvægten på den praktiske oplæring i virksomheden. Det kaldes *ny mesterlære*. Denne mulighed er for praktisk orienterede unge, som ønsker at bruge så meget tid i virksomheden som muligt i løbet af det første års tid. Læs mere på side 6.

For virksomheder og unge, der ønsker at se hinanden lidt an, inden de indgår en uddannelsesaftale, er det inden for en række brancheområder nu muligt at aftale et trainee-forløb, der varer 3–6 måneder. I nogle brancher hedder det *forpraktik*. I den periode forpligter virksomheden sig til at give den unge basal viden om jobområdet med henblik på senere indgåelse af en uddannelsesaftale. Altså en kort ansættelse med et uddannelsesperspektiv. Læs mere på side 10. På www.praktikpladsen.dk kan man se, hvilke uddannelser der har trainee-forløb. Trainee-forløbet medfører ikke automatisk en forkortelse af uddannelsestiden, men eleven kan altid bede om en realkompetencevurdering forud for påbegyndelse af EUD.

Uddannelsesaftaler på virksomhedens betingelser

De praktiske opgaver i forbindelse med ansættelse af elever kan måske virke uoverskuelige for en travl virksomhed. Men langt de fleste opgaver kan erhvervsskolerne være behjælpelige med at løse. Så det er faktisk ganske nemt. Finder du ikke selv en elev, der matcher din virksomheds behov, er der mulighed for at finde en gennem erhvervsskolerne eller på www.praktikpladsen.dk.

Eleven aflønnes efter gældende overenskomst for de enkelte brancher, og virksomheden modtager lønrefusion fra AER (Arbejdsgivernes ElevRefusion) i de perioder, hvor eleven er på skole.

Vælg den rette praktikordning

Strukturændringerne i erhvervslivet og målsætningen om, at 95 procent af alle unge skal have en ungdomsuddannelse, har øget behovet for mere fleksible aftaleordninger. Derfor er der nu i alt fire forskellige former for uddannelsesaftaler, så det er nemmere at finde frem til en aftaleform, som passer netop din virksomhed.

Den almindelige aftale

For virksomheden, der er godkendt som praktiksted, og som kan påtage sig at uddanne en elev i et helt uddannelsesforløb.

Ny mesterlære

For virksomheden, der er godkendt som praktiksted, og som kan påtage sig at uddanne en elev i et helt uddannelsesforløb. Denne aftaletype passer især godt til virksomheden, som ønsker at prøve kræfter med et større oplæringsansvar i det første års tid – til gengæld er eleven langt det meste af tiden i virksomheden.

Kombinationsaftale

For to eller flere virksomheder, der er helt eller delvist godkendte som praktiksteder, og som tilsammen varetager et helt uddannelsesforløb.

Kort uddannelsesaftale

For virksomheden, der er fuldt ud godkendt som praktiksted, men som ikke kan påtage sig et helt uddannelsesforløb. Eller for den stærkt specialiserede virksomhed, som derfor kun kan varetage en del af uddannelsen.

Den almindelige aftale

Krav til virksomheden

Virksomheden skal være godkendt som praktiksted og skal sammen med skolen uddanne en elev fra start til slut.

Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen den hurtigt med dette. Virksomheden kan også anmode om godkendelse via www.praktikpladsen.dk.

Uddannelsesaftalen:

- Denne aftaleform er den almindelige og velkendte måde at lave en uddannelsesaftale på.
- Aftalen omfatter alle praktik- og skoleophold, eventuelt bortset fra grundforløbet.
- Virksomheden har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hele aftaleperioden.
- Eleven ansættes i virksomheden som lønmodtager med elevløn. Aflønningen sker efter branchens gældende overenskomst for elever.
- Der er en gensidig prøvetid på 3 måneder, hvorefter aftalen er uopsigelig. Opsigelse af kontrakten i prøvetiden kan ske uden begrundelse.

En uddannelse varer 1,5–5,5 år og indledes typisk med et skoleophold på $\frac{1}{2}$ år (A). Aftaleperioden varer cirka $\frac{2}{3}$ af uddannelsesperioden inklusive en række skoleophold af 5 eller 10 ugers varighed. Uddannelsen slutter med en afsluttende prøve (ofte kaldet svendeprøve). Man kan også påbegynde uddannelsen i en virksomhed (B).

■ Skole

■ Aftaleperiode (virksomhedspraktik)

Eksempel A

Eksempel B

Ny mesterlære

En uddannelse varer 1,5–5,5 år og indledes med praktikophold i virksomheden på cirka 1 år. Herefter veksler eleven mellem skole- og praktikophold. Uddannelsen slutter med en afsluttende prøve (ofte kaldet svendeprøve).

Krav til virksomheden

Virksomheden skal være godkendt som praktiksted og skal sammen med skolen uddanne en elev fra start til slut.

Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen den hurtigt med dette. Virksomheden kan også anmode om godkendelse via www.praktikpladsen.dk.

Uddannelsesaftalen

- Denne aftaleform er indført fra august 2006 for at tilgodese de praktisk orienterede unge.
- Hele – eller næsten hele – det første år af uddannelsesaftalen gennemføres som praktisk oplæring i virksomheden og træder i stedet for grundforløbet på en erhvervsskole, som de andre elever skal gennemføre.
- Den praktiske oplæring afsluttes med, at eleven gennemfører en praktisk opgave, som mester og kontaktlærer udfører i samarbejde. Opgaveløsningen foregår i virksomheden og vurderes godkendt/ikke godkendt af mester og kontaktlærer i fællesskab.
- Virksomhed, elev og erhvervsskole udarbejder en personlig uddannelsesplan for eleven. I uddannelsesplanen fastlægger man de mål, eleven skal nå i løbet af det første år i virksomheden, og der suppleres eventuelt med korte ophold på skolen. Herefter fortsætter eleven i hovedforløbet på samme måde som andre elever.
- Aftalen omfatter hele praktik- og skoleforløbet.
- Virksomheden har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hele aftaleperioden.
- Eleven ansættes i virksomheden som lønmodtager med elevløn. Aflønningen sker efter branchens gældende overenskomst for elever.
- Der er en gensidig prøvetid på tre måneder, hvorefter aftalen er uopsigelig. Opsigelse af kontrakten i prøvetiden kan ske uden begrundelse.
- Læs mere på: pub.uvm.dk/2006/fleremuligheder.

 Skole

 Aftaleperiode

Kombinationsaftale

Krav til virksomheden

Virksomheder, som indgår kombinationsaftaler, skal være godkendte til at varetage hele eller dele af uddannelsen.

Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen den hurtigt med dette. Virksomheden kan også anmode om godkendelse via www.praktikpladsen.dk.

Uddannelsesaftalen

- I en kombinationsaftale indgår eleven aftaler med to eller flere virksomheder, så delaftalerne tilsammen omfatter hele uddannelsen og de dertil hørende skoleophold.
- Når virksomhederne indgår aftalerne, fastlægger de, hvilke perioder eleven er tilknyttet den enkelte virksomhed. Det kan foregå på flere måder: Eleven kan således enten tilbringe praktiktiden skiftevis imellem to virksomheder i perioder på for eksempel et halvt år ad gangen eller i et forløb, hvor virksomhedernes uddannelsesaftaler med eleven afløser hinanden i det fortløbende praktikforløb.
- Virksomhederne har det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i hver deres aftaleperiode.
- Det er et krav, at alle aftaler skal være på plads og dække hele uddannelsesforløbet, inden den første aftaleperiode begynder.

En uddannelse varer 1,5–5,5 år og indledes typisk med et skoleophold på ½ år. Selve aftaleperioden hos to eller flere virksomheder varer cirka $\frac{2}{3}$ af uddannelsestiden inklusive en række skoleophold af 5 eller 10 ugers varighed. Uddannelsen slutter med en afsluttende prøve (ofte kaldet svendep prøve). Man kan også påbegynde uddannelsen i en virksomhed.

- Skole
- Aftaleperiode virksomhed 1
- Aftaleperiode virksomhed 2
- Aftaleperiode virksomhed 3

Eksempel A

Eksempel B

Kort uddannelsesaftale

Krav til virksomheden

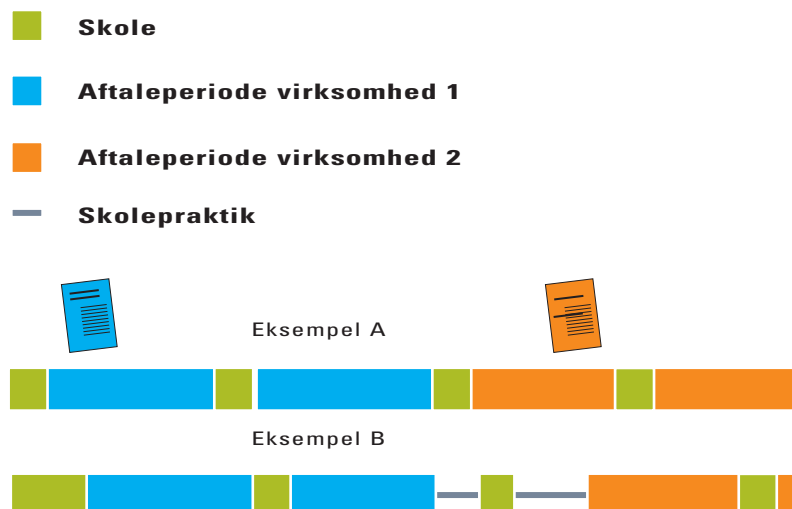
Velegnet for virksomheder, som er godkendte til at varetage en hel uddannelse, men som ikke kan påtage sig et helt uddannelsesforløb, samt specialiserede virksomheder, der ikke kan få en fuldstændig godkendelse.

Uddannelsesaftalen

- Aftalen skal indeholde mindst én praktikperiode og ét skoleophold. Men aftalen kan altid forlænges eller omdannes til en almindelig aftale, gældende for resten af uddannelsen.
- Flere aftaler kan indgås løbende og uafhængigt af hinanden.
- Virksomheden har kun det juridiske, økonomiske og uddannelsesmæssige ansvar for eleven i sin egen aftaleperiode.
- Begynder eleven efter afslutning af en kort uddannelsesaftale ikke på en ny aftale, har eleven ret til optagelse i skolepraktik, hvis den valgte uddannelse udbydes med skolepraktik, og hvis eleven opfylder reglerne (EMMA).

En uddannelse varer 1,5–5,5 år og indledes med et skoleophold på ½ år. Hver virksomhed indgår individuelt en kort uddannelsesaftale. Flere korte aftaler kan dække elevens samlede praktikperiode i uddannelsen. Eleven har ret til optagelse i skolepraktik, hvis uddannelsen gennemføres med skolepraktik, indtil en ny kort aftale kan indgås. Elevens samlede aftaleperiode bestående af flere korte uddannelsesaftaler og eventuel skolepraktik varer cirka $\frac{2}{3}$ af uddannelsesperioden inklusive en række skoleophold af 5 eller 10 ugers varighed. Uddannelsen slutter med en afsluttende prøve (ofte kaldet svendep prøve).

Trainee-forløb/forpraktik

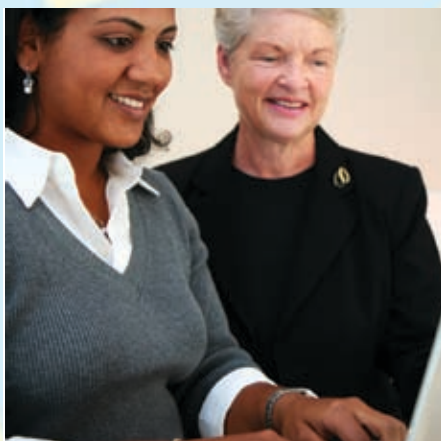
Krav til virksomheden

Virksomheden skal være godkendt som praktiksted. Hvis virksomheden ikke allerede er godkendt, hjælper erhvervsskolen den hurtigt med dette.

Ansættelse i trainee-forløb/i forpraktik

For nogle virksomheder og unge er det et stort skridt at tegne en uddannelsesaftale, som strækker 2–3–4 år ud i fremtiden. Det har afholdt en række virksomheder og unge fra at gå i gang med et uddannelsesforløb.

Derfor har arbejdsmarkedets parter indgået aftaler på en række brancheområder, der gør det muligt for virksomhederne at ansætte en ung på 15–18 år i en periode på typisk 3–6 måneder med det formål, at virksomhed og elev ser hinanden an menneskeligt, socialt og fagligt med henblik på at indgå en uddannelsesaftale, hvis perioden forløber tilfredsstillende. Den unge skal have gennemført 9 års skolegang inden påbegyndelsen af trainee-forløbet.

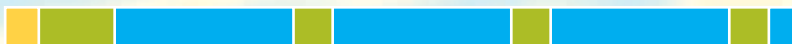
Et trainee-forløb – som i nogle brancher hedder *forpraktik* – består typisk af en kort introduktionsperiode, hvor den unge sættes ind i de mest grundlæggende arbejdsprocesser i virksomheden og gennemgår nødvendige sikkerhedskurser, hygiejnekurser og lignende. Derefter kan den unge deltage i virksomhedens produktion og må betjene visse maskiner, som en ung, der blot ansættes som ungarbejder, ikke må betjene. Læs mere på www.praktikpladsen.dk.

 Trainee-forløb

 Skole

 Aftaleperiode

Et trainee-forløb er typisk af 3–6 måneders varighed. Den unge får løn under ansættelsen. Målet er efterfølgende at indgå en egentlig uddannelsesaftale.

Du kan finde oplysninger om, hvilke brancher der har indgået denne type aftaler, på arbejdsgiverorganisationernes hjemmesider. Og de konkrete virksomheder, der tilbyder denne type forløb, findes på Undervisningsministeriets mødested for elever og virksomheder www.praktikpladsen.dk.

Relevante links

www.praktikpladsen.dk Mødested på internettet, der formidler kontakt mellem virksomheder og elever, som ønsker at indgå en uddannelsesaftale. Her findes også den officielle oversigt over virksomheder i Danmark, der er godkendte til at uddanne erhvervsuddannelseselever.

www.aer.dk AER (Arbejdsgivernes ElevRefusion) har primært til formål at fremme oprettelsen af praktikpladser inden for erhvervsuddannelsesområdet. Her kan man også finde oplysninger om transportgodtgørelse, tilskudsordninger og refusionssatser mv.

www.elevplan.dk Undervisningsministeriets hjemmeside med beskrivelse af indholdet i erhvervsuddannelserne og med oplysninger om, hvor uddannelserne udbydes. Det er samtidig et elektronisk værktøj til planlægning af elevens uddannelse på skole og i virksomheden.

www.virk.dk Virksomhedernes indgang til offentlige indberetninger.

www.uvm.dk Undervisningsministeriets hjemmeside med oplysninger om uddannelser, love og regler. Aftaleformularer findes ved at gå ind på www.uvm.dk, vælge "Erhvervsuddannelser" og dernæst vælge "Uddannelsesaftaleblanketter" i højreboksen "Genveje".

www.retsinformation.dk Retsinformation er statens juridiske online informationssystem, som giver adgang til love, bekendtgørelser, cirkulærer, Folketingets dokumenter mv.

www.ug.dk Undervisningsministeriets vejledningsportal – med overordnet beskrivelse af samtlige uddannelser. Her findes også links til de faglige udvalg.

www.kl.dk Kommunernes Landsforenings hjemmeside med kommunerelevant information.

www.da.dk Dansk Arbejdsgiverforenings hjemmeside med arbejdsgiverrettet information.

www.lo.dk Landsorganisationen i Danmarks hjemmeside med elev/arbejdstagerrettet information.

www.traenerguide.dk Inspirationsportal for oplæringsansvarlige i virksomheder, der uddanner erhvervsuddannelseselever.

